

Den 14. august 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

Professor Worm Müller, som er vendt tilbake til London etter en foredragstur på Færøyene, talte den 13. august kl. 19.45 i kringkastingen fra London. Han uttalte bl. a.:

"Da Norge og Danmark samme natt ble voldtatt av tyskerne, besatte britene Færøyene. Hvis tyskerne var kommet først, ville færøyingene ha opplevet den samme hensynsløshet og brutalitet som det norske folk opplevet den 9. april. Her kan okkupasjonsmakten med sannhet si: "Vi kom som venner". Der hersker ingen uenighet mellom dem, tvertimot hersker der et godt forhold mellom okkupasjonsmakten og innbyggerne. Færøyene var en del av det gamle Norges velde. Det er idag et viktig strategisk punkt - den ytterste forpost for forsvaret av den nordiske kultur. 17 øyer er bebodde. De er skilt fra hverandre ved strie havstrømmer. Mot vest stupes fjellet loddrrett ned i havet og danner en veldig festningsmur. Sjøen har revet løs frittstående klipper, som danner eventyrlige figurer. Her er fuglebergene. Her er lundefuglene, som bor i jordhuler. Her er teisten og måken. Her foregår fuglefangsten. Her utfolder færøyingene all sin dristighet og lever færlig. Tusener av får beiter og lever ute hele året. Her er høyfjellsnatur ved sjøen. Her er daler som minner om Norges vestland, men her mangler skog. Bygdene ligger ut mot havet, men det er langt bygd imellom. Likesom hos oss driver et hardført folk sjøbruk, fiskeri og jakt etter grindehval. Havet har satt sitt preg på færøyingene. De er havets barn. Havet krever sine ofre, men det er også den store giver. Her er en vidunderlig natur. Det heter i et færøysk dikt: "Intet er så herlig som en færøysk midtsommer-natt". Overalt støter man på spor fra den norrøne tid. Her er runestener som forteller om norske utflyttere. Her er rike minner fra det norske overherredømme. Her er et centrum for den norrøne kultur. Her i Kirkjubø bor Norges venn, Johannes Patursson. Her er bispegården, hvor kong Sverre lærte til prest, og her er fjøset hvor kong Sverre etter sagnet ble født. Høyt oppe i fjellet ligger hulen, hvor han ble gjent som barn. Her ble kong Sverre oppdraget, han som revolusjonerte Norge. Han var stamfaren for den kongedømmet som var ledet av visdom. Her er levende minner fra sambandet med Norge. Folkedansen lever ennu med minner fra vår gamle historie. I sangene fortelles om slaget ved Hjørungavåg, slaget ved Stanford Bridge og slaget på Stiklestad. La oss aldri glemme at færøyingene var de eneste som holdt minnet om Olav den hellige levende. Olavsvake-dagen er den store festdag. På den dagen ble i over tusen år lagtinget åpnet. Det er levende historie. Her ble det slått fast at "land skal med lov bygges". Færøyingene er ikke nordmenn. De har levet i tusen års isolasjon. De har sin egen kultur, sitt eget språk og sin egen litteratur, men de har ikke glemt sitt moderland. Dette er ikke politikk. Det er det samme for alle partier. Det er blodets røst som taler, når de nevner Norges land.

Det var en personlig opplevelse for meg å gjeste Færøyene. Jeg ble møtt med en gjestfrihet som var betagende og møtte Norges-venner overalt. Det var

som om jeg kom hjem. De visste ikke hva godt de skulle gjøre for Norge. De var ikke lett for dem å fatte hva Norge nå gjennomgår under nazismens ondskap. Aldri har jeg talt for så åndeløst lyttende forsamlinger, enten det nå var ute under åpen himmel eller i lokaler. Overalt ba de meg bringe det norske folk sin hilsen. "Hils Norge. Gud signe Norges folk", hørte jeg hva jeg kom. Et steds traff jeg en gammel færøying. Han satte på en gramofonplate. Med sangen "Å, eg veit meg eit land". Han sto som fjettet, og da ordene "Å, eg minnest, eg minnest so vel dette land" ble spilt, strømmet tårene nedover hans kinn. Hos danskene på Færøyene møtte jeg en sterk forståelse. De sang "Ja, vi elsker" akkurat som vi. Selv om historien har skilt våre folk, er vi av den samme rot. Men først og fremst bringer jeg dem hjemme en hilsen fra nordmenn på Færøyene. Fra dem som er kommet hertil etter 9. april 1940. En hilsen fra norske fiskere. Hilsen fra marimens folk. Jeg vet hvor folkene lengter hjem - hvor de taler om Norge. De setter alle sine krefter inn i kampen for Norge. De lever i håpet om at den dagen snart er inne, da de atter skal møte sine kjære."

Og eg lengtar so titt dette landet å sjå,
og det dreg meg so blidt, når eg langt er ifrå,
Med den vaknande vår vert min saknad so sår,
so mest gråta eg kan:
Å eg minnest, eg minnest so vel dette land!

Nyhетene i tiden 10/8 til og med 12/8.

Sicilia: Presset mot aksetroppene har øket sterkt i siste uke. Slaget står nå om Randazzo, som er tyskernes siste forsvarsstilling på Sicilia, og spiller samme rolle som Tunis og Bizerte i Afrikafelttoget. Amerikanerne sto torsdag 5 km. fra byen, som ble beskyttet av artilleri. Byen Guardia på veien til Messina er erobret av 8. britiske arme. Siden slaget om Sicilia begynte, har de allierte erobret 999 fly på flyplassene, 422 fly er skutt ned i kamp. De alliertes tap i samme tidsrom er 184 fly. Britiske krigsskip har bombardert skipsverfter i Castellamare i Neapelbukta, og jernbanebruer i Cap Valicano. I forrige måned ble 60,000 tonn fiendtlig tonnasje senket i Middelhavet. Luftoffensiven mot Tyskland fortsetter dag og natt. Natt til onsdag ble Nürnberg kraftig angrepet. Byen er et viktig jernbaneknutepunkt, og har dessuten mange fabrikker for tungindustrien, bl.a. Siemens-fabrikker, som produserer Dieselmotorer. Under dette angrep mistet de allierte 16 fly. 3 tyske jagere ble skutt ned. Natt til torsdag ble mål i Rhinland og Ruhr angrepet av Moskito-fly. I dagslys ble byene Bonn og Bochum angrepet av flygende festninger.

Sovjetsanveldet: Den røde arme fortsetter framrykkingen mot byene Charkow og Brjansk, og står 11 km. fra Charkow, som er omgått på tre steder. Russerne truer jernbanen Poltava - Dnjepropetrovsk, og har erobret byen Achtyrka vest for Charkow. I Brjansk-avsnittet har russerne nådd et viktig punkt 16 km. øst for Karotschev.

Andre nyheter: Innenriksministeren i Badoglio's regjering er gått av, og li-keledes politiprefekten i Roma. Begge som protest mot at Badoglio opprettholder militærdiktatur i civile anliggender. Churchill har vært i Canada og deltatt i militære konferanser. Han skal også treffe Roosevelt, og en korrespondent i London mener at møtet faller sammen med viktige militære begivenheter, og påpeker den store aktivitet på Englands østkyst. - Fra Balkan meldes om stadig økende uro, i Bucuresti har der vært streik, som har vart i tre dager. Amerikanerne står nå bare 3 km. fra japanernes siste støttepunkt på New Georgia, Baroco. Ca. 4 mill. mennesker er nå evakuert fra byene i nord- og vest-Tyskland. Fra Stockholm meldes at evakueringen av

Berlin brøt sammen i to døgn. I Tyskland legger man nå mer og mer merke til at folkets harme ikke er rettet mot dem som angriper, men mot dem som begynte krigen. Natt til tirsdag ble Milano, Torino og Genua heftig bombet av allierte fly. Både i Milano og Genua fikk hovedjernbanestasjonene fulltrefere. Bl.a. ble Pirelli Gummifabriker og mål i Milanos havn ødelagt.

Nyhetene, den 13. august 1943.

Ifølge kommunike fra luftfartsdepartementet ble det meldt at allierte flystyrker foretok et heftig, strekt konsentrert angrep mot kommunikasjonsmål i Milano og Torino. Dette er det heftigste angrep som er foretatt mot det italienske fastland under denne krigen. 7 bombefly gikk tapt. Flygende amerikanske festninger foretok i dag formiddag et to timers angrep mot skiftetomter ved San Lorentzo og Litoria i Roma. Alle forhåndsregler ble tatt for å undgå skade på Vatikanets eiendommer og Romas kulturelle verdier. Før angrepet hadde rekognoseringsfly fastslått at byen fremdeles ble benyttet som militært centrum. Vichy-kringkasteren uttalte i dag: "Gjenopptagelsen av bombeoffensiven har vakt forferdelse på offisielt hold i Italia! Alle civile tyskere i Italia har fått beskjed om å være beredt til i all hast å forlate Italia. Italia er engstelig for resultatet av konferansen mellom Roosevelt og Churchill. Det italienske folk tillegger tyskerne skylden for krigen. Italienerne er klar over at krigen er tapt, og de forlanger fred. Tyskerne er i en høyst ubehagelig stilling i Italia. Tyske finansfolk trekker sine penger ut av italienske bedrifter. Det er tidligere meldt at tyske innskudd i italienske banker blir trukket ut.

Sicilia: Dagens allierte kommunike melder at de allierte går frem over hele fronten. På nordkysten har 7. arme rykket fram 12 km, og har inntatt byene Brolo og Naso og har oppnådd kontakt med de styrker som er landsatt nord for Kapp Orlando. På østkysten har Montgomerys arme rykket videre fram, og de står nå 5 km. fra Arcirali. Tyskerne yter stadig større motstand. Randazzo er gjenstand for stadige luftangrep, og de allierte nærmer seg byen. Britiske og amerikanske krigsskip deltar i operasjonene. General Kuinari, nestkommenderende for Napolidivisjonen, er blitt tatt til fange. Fångetallet er nå kommet opp i 130.000. Middelhavet er nå praktisk talt rensert for akse U-båter, og aksene har oppgitt å føre forsterkninger til Sardinia. Den tyrkiske presse er misfornøyet med Badoglios utnevning av Bastianini som sendemann i Tyrkia. Det heter i en avis: "Når en slik mann blir sendt til Ankara på det nåværende tidspunkt, øker det mistanken om at styret i Italia bare er en kamouflasje for å få landet ut av vanskelighetene."

Sovjetsamveldet: Den røde arme er gått til storm på Kharkows forsteder etter at byen Tsjugujew, 35 km, syd - øst for Kharkow, er blitt inntatt. Byen Zirkoje, 8 km, nord-øst for Kharkow, er også blitt erobret. Russerne behersker 70 km. av jernbanelinjen Kharkow - Poltawa. I sistnevnte avsnitt kaster tyskerne inn store mengder reserver og panservogner uten resultat. En Tass-melding idag går ut på at tyske elitetropper er blitt omringet. Poltawa har vært gjenstand for kraftige russiske bombeangrep. I Brjansk-avsnittet fortsetter russerne frammarsjen og har erobret byen Dimitrovsk og står 70 km, syf for Brjansk. I alt har russerne siste døgn gjenerobret 100 byer og landsbyer. I Svartehavet har sovjetfly senket to tyske transportskip på tilsammen 9000 tonn.

Vestfronten: Moskito-fly foretok natt til idag angrep mot mål i Berlin. Videre ble flyplasser og jernbanemål i Holland, Belgia og Frankrike, samt skip i kanalen, angrepet. 2 skip ble senket. Amerikanske flygende festninger foretok i går et dagangrep mot Geltenkirchem, hvor der framstilles syntetisk olje, og Bonn samt andre mål i Tyskland. 25 fly savnes. 23 tyske fly ble skutt ned. Den tyske regjering har nå besluttet å evakuere sine kontorer fra Berlin. Utenriks- og propaganda-departementet skal flyttes til Wien, og krigsdepartementet til Syd-Tyskland.

Fra offisielt hold i Moskva ble de tysk inspirerte rykter om at Stalin skulle ha avslått å være med på konferansen i Quibeak dementert. Det heter: "Den russiske regjering har ikke avslått noen innbydelse til konferansen, da

den heller ikke har mottatt en sådan. Det er ikke nødvendig for Sovjetsamveldet å være til stede på en konferanse av militær karakter som gjelder utførlige planer om hvordan britiske, amerikanske og kanadiske styrker skal settes inn i offensiven mot fastlandet." Fra britisk hold blir dette understreket, samtidig som det ble sagt at den russiske regjering har mottatt viktige meddelelser fra konferansen i Quibec. Det ble videre sagt at den tyske propaganda har fått dødsstøtet ved en russisk melding om at Sovjetsamveldet både militært og politisk nøye samarbeider med de øvrige allierte makter.

Den amerikanske kringkastingskroniker Wollert Hark uttalte idag bl.a.: "Den viktigste hendelse i siste uke fant sted på Østfronten, da russerne gjenerobret Orel og Bjelgorod, og gikk videre fram i et toarmet angrep mot Kharkow og Brjansk. Russerne truer knutepunktet Poltawa, etter å ha omgått Kharkow. Det vil bli vanskelig for tyskerne å holde fast på Kharkow, og det er sannsynlig at de vil trekke seg ut av byen. Fortsetter russerne framrykkingen, vil de tyske hærer i Donetz-avsnittet, Krim og Kuban finne seg i en meget utsatt stilling. Det ser ut som om tyskerne enten må trekke sine tropper vekk fra dette avsnitt eller kaste inn sine reserver. Akkurat nå er det ikke helt klart hvorvidt sovjetheren har til hensikt å fortsette offensiven. To ting er blitt fastslått: De tyske planer om en sommeroffensiv er blitt tilintetgjort. Tyskerne er nå blitt tvunget til å forsvare seg på en langstrakt front, og deres stilling nå er så alvorlig at de ikke er i stand til å sende forsterkninger til Italia eller Balkan for å forsvare sine stillinger der. For hver dag som går merkes resultatet av den stadig økende allierte bombing av Tyskland. Det kan merkes på slagfeltene i øst. De tyske armeer blir mere og mere isolert fra sine bakre forbindelsessentra. I tilfelle Italia trekker sig ut av krigen vil Tyskland gjøre landet til slagmark, men uten italiensk hjelp vil det være håpløst. Hvorledes skal Tyskland kunne erstatte 20 - 30 italienske div. på østfronten? I Bulgaria, Ungarn og Romania svekkes den militære motstand. På Balkan øker uroen. Med denne bakgrunn var det de allierte ledere møttes i Canada for å drøfte planer som vil påskynde den emdelige seir."

Nyhetene den 14. august 1943 kl. 0,20.

Allierte styrker har inntatt aksens nøkkelstilling på Sicilia, Randazzo, kl. 9,35 igår morges. Framrykkingen fortsetter. Randazzo ble inntatt av den 7. arme. Byen var forsvart av tyske elitetropper. Under siste bombeangrepet mot Milano ble der sloppet ned 1000 tonn bomber. Hovedjernbanestasjonen og nordbanen ble fullstendig ødelagt. Etter angrepet fandt der igår morges sted store fredsdemonstrasjoner i Milanos gater. Militær avpatruljerer gatene. Jernbaneforbindelsen mellom Milano og Sveits vil bli brutt i flere døgn.

Fra Sovjetsamveldet meldes at russerne har satt igang en ny offensiv i Smolens - Brjansk områdene. Offensiven har vart i tre dager på en ca. 100 km. bred front. Byen Spa Demjansk er gjenerobret og russerne har på ett sted (syd for Smolensk) brutt igjennom de tyske linjer på en 35 km. bred front og har rykket frem 20 km. Lengere nord har russerne brutt igjennom på en 15. km. bred front og har rykket frem 17 km. Framrykkingen fortsetter. Bl. a. rykkes fram på hovedjernbanelinjen Suchinici - Smolensk. Mot Kharkov fortsetter offensiven og russerne står nu på ett punkt 2 km. fra byen. Fra Karatsjev står nu russerne 6 km.

I løpet av 16 døgn (til natten mellom den 10 og 11 aug.) har de allierte foretatt 8 storangrep mot tyske industri og havnebyer. 153 maskiner, under 3 %, gikk tapt. Der ble foretatt ialt 5000 utfall. På grunn av endel fantasirykter skal vi gjengi hvilke styrker og skib som står under norsk kommando: 65 store og en del mindre krigsskip, fullt bemannet. 5000 fly. 7000 flygere. 15.000 mann i flyvåpnets bakketjeneste, mekanikere o.s.v. 62.000 mann i infanteriet. Den norske handelsflåte har 700 fartøyer med 22000 manns besetning. Marinen har 490 offiserer, 45000 mann. Derav tjenestegjør 1200 mann som konvoक्टर i handelsflåten.